

ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΣΚΟΠΟΙ - ΣΗΜΑΣΙΑ

Εξετάζουμε την περίπτωση του μαθητή Ν.Κ. ο οποίος εμφανίζει προβλήματα στον λόγο και στα μαθηματικά.

Κύριος σκοπός είναι η αποκατάσταση στο μέγιστο δυνατό βαθμό του λόγου η ενίσχυση της γλωσσικής ανάπτυξης η ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων λόγου κι ομιλίας και η κατά το δυνατόν προσφορότερη αναπλήρωση της αδυναμίας μαθηματικής σκέψης μέσω της εκπαιδευτικής παρέμβασης.

Η επίτευξη του σκοπού θα οδηγήσει τον μαθητή στην ψυχολογική ανάταση, την κατάκτηση νέων στόχων, την κοινωνική αποδοχή και την κατά το δυνατόν ανεμπόδιστη ανέλιξη κατά την εκτέλεση του αναλυτικού προγράμματος.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΑΘΗΤΗ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ο Ν.Κ. είναι ένα παιδί 14 ετών που προέρχεται από Ειδικό Δημοτικό και φοιτά σε Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. (Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης).

Πρόκειται για ένα παιδί με ελαφρά νοητική υστέρηση.

Στο σχολείο εμφανίζει μια γενικά ευχάριστη εικόνα, πάντα καθαρός τόσο στα χέρια όσο και στα ρούχα.

Με τους συμμαθητές του έχει γενικά καλές σχέσεις και είναι αγαπητός σε όλους τους εκπαιδευτικούς.

Οι γονείς του χώρισαν όταν ήταν πολύ μικρός (2 ετών) και μένει με την μητέρα του η οποία εργάζεται στο Δημόσιο. Με την μητέρα του έχει καλή σχέση και τον στηρίζει σε κάθε του προσπάθεια ενθαρρύνοντάς τον αλλά και μαλώνοντάς τον όταν τεμπελιάζει. Η μητέρα δείχνει γενικά να έχει μεγάλο μερίδιο στην σωστή οριοθέτηση στην συμπεριφορά του παιδιού. Ο πατέρας του τον επισκέπτεται συχνά και τον παίρνει κάθε δεύτερο σαββατοκύριακο. Έχει 2 ετεροθαλή αδέρφια (αγόρια 9 και 7 ετών) από τον δεύτερο γάμο του πατέρα του, με τα οποία έχει φιλική σχέση.

Συνηθίζουν να παίζουν μαζί και -με πρωτοβουλία του πατέρα- επιχειρείται η κοινωνικοποίησή του, παίρνοντάς τον σε γιορτές και πηγαίνοντάς τον σε παιδότοπους για μεγαλύτερα παιδιά.

Αγαπάει τον πατέρα του ενώ δείχνει να έχει μια μεγαλύτερη αδυναμία στη μητέρα του. Για τα ετεροθαλή αδέρφια του εμφανίζει μια συμπεριφορά που χαρακτηρίζεται από προστατευτισμό ενώ δεν υπάρχει ίχνος ζήλειας.

Ο Ν.Κ. εμφανίζει πρόβλημα τόσο στην ανάγνωση όσο και στην αρίθμηση. Συγκεκριμένα διαβάζει δύσκολα, πολλές φορές κομπιάζει, δεν χρωματίζει, μπερδεύει τα γένη και γενικά δείχνει να μην πολυκαταλαβαίνει αυτό που διαβάζει.

Το πρόβλημα εμφανίζεται ακόμα και στα μικρά κείμενα (μισή σελίδα ή λιγότερο), αλλά γίνεται εντονότερο στα μεγαλύτερα. Παρόλα αυτά δεν αποσύρεται αλλά δείχνει να μάχεται έντονα κατά την ανάγνωση εμφανίζοντας αύξηση της εν γένει κινητικής του κατάστασης.

Παράλληλα αυξάνεται και η ευαισθησία του αφού νομίζει ότι κάποιος μπορεί να τον κοροϊδέει και μερικές φορές –στα μεγάλα κείμενα- κοκκινίζει ή κοιτά δεξιά-αριστερά με αποτέλεσμα να χάσει στιγμιαία το σημείο όπου διάβαζε.

Στην ορθογραφία εμφανίζει γενικά καλή εικόνα και τα όποια λάθη του δείχνουν να οφείλονται σε βιασύνη παρά σε κάποιο άλλο αίτιο. Δεν παραλείπει γράμματα, δεν βάζει τόνους σε λάθος συλλαβές, αλλά συχνά δεν αποφεύγει τα λάθη στους χρόνους.

Μερικές φορές βγαίνει εκτός θέματος, αλλά αυτό γίνεται όχι σε όλο το κείμενο αλλά σε ελάχιστες μόνον προτάσεις. Γενικά ο γραπτός λόγος του είναι ανώτερος από τον προφορικό.

Στα μαθηματικά δυσκολεύεται στην αφαίρεση και περισσότερο στον πολ/σμό (δεν μπορεί να μάθει την «προπαίδεια»), ενώ με ιδιαίτερη ευκολία εκτελεί τα αθροίσματα ακόμα και με δεκαδικούς.

Η σκέψη του δεν μπορεί να είναι συνθετική και αδυνατεί να λύσει συνθετότερες πράξεις (όπως παραστάσεις με περισσότερες της 1 πράξης).

Στην πληροφορική εμφανίζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και μπορεί με ευκολία να κατακτά στόχους σχετικούς με τον γενικό χειρισμό Η/Υ και την επεξεργασία κειμένου. Ενδιαφέρεται περισσότερο για το διαδίκτυο και την αναζήτηση μέσα σε αυτό.

Στην αισθητική αγωγή δείχνει πραγματικά ότι είναι ένα ταλαντούχο άτομο. Οι ζωγραφικές του έχουν σωστές γραμμές ενώ χρησιμοποιεί σωστά την τρισδιάστατη απεικόνιση.

Στην γυμναστική ενδιαφέρεται για τα ομαδικά αγωνίσματα (μπάσκετ, βόλεϊ) ενώ στα ατομικά (ποδήλατο, όργανα, διάδρομος) δείχνει να τα βγαίνει έντονα.

Στα εργαστήρια αναπτύσσει δεξιότητες πάνω από τον μέσο αναμενόμενο όρο και δείχνει να τον τραβάει περισσότερο ό,τι έχει σχέση με την δημιουργία (ξυλουργική, κεραμική) παρά με την επισκευή (υδραυλικά).

Στο διάλειμμα δείχνει κανονική συμπεριφορά συμμετέχοντας με τους φίλους του ακόμα και στα πειράγματα που κάνει ο ένας στον άλλον χωρίς ποτέ να έχει δώσει αφορμή ή να έχει εμπλακεί σε κάποιον σοβαρό καυγά.

Δείχνει μάλιστα να μπαίνει πολλές φορές ανάμεσα σε κάποιους που ετοιμάζονται να τσακωθούν και επιδεικνύει προστατευτισμό για τα πιο μικρόσωμα παιδιά.

Η ψυχολόγος της σχολικής μονάδας αποφαινεται ότι υπάρχουν ψυχολογικά κενά στον μαθητή τα οποία έχει πολύ καλά κρυμένα χρησιμοποιώντας την συμπαράσταση που έχει από τους γονείς του. Κατά βάθος όμως είναι παιδί που συνειδητοποιεί τα προβλήματα και σε συνδυασμό με την εφηβεία παρουσιάζει μεταβλητότητα στη εσωτερική του ισορροπία.

Σε γενικές γραμμές είναι ένας μαθητής που είναι προσαρμοσμένος στο σχολικό περιβάλλον, με ευαισθησίες και καλοσυνάτος. Δείχνει να κατανοεί την μειονεξία του στα μαθήματα γλώσσα και μαθηματικά αλλά κυριότερα ενοχλείται από το πρόβλημα λόγου που αντιμετωπίζει.

Τον ενοχλεί μερικές φορές όταν δέχεται αθώα πειράγματα μέσα στην τάξη από έναν δύο συμμαθητές του αλλά δεν αντιδρά άσχημα απέναντί τους. Είναι γενικά πολύ κοινωνικοποιημένος και δεν έχει εμφανίσει κάποια συναισθηματική κρίση.

Παρόλα αυτά ένα έμπειρο μάτι μπορεί να καταλάβει ότι όλα αυτά πηγάζουν από την αξιοσημείωτη στήριξη των γονέων του και ότι ακόμα έχει να περάσει πολλά και κρίσιμα στάδια μέχρι να κατακτήσει τον απαιτούμενο βαθμό αυτοπεποίθησης. Γίνεται δε δυσκολότερα αντιληπτό ότι αντιλαμβάνεται την μειονεξία του και αυτό στο βάθος του δημιουργεί πρόβλημα.

Ο βαθμός επικοινωνίας του με τους διδάσκοντες είναι άριστος και δεν έχει εκφράσει ποτέ παράπονο για κανέναν. Επιπροσθέτως, κανένας διδάσκων δεν έχει εκφράσει παράπονα για την συμπεριφορά ή την συμμετοχή του στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΕΚΘΕΣΗ ΙΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

A. ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΨΥΧΟΛΟΓΟΥ:

Ο Ν.Κ. παρακολουθείται από το Κέντρο από τις Επειδή παρουσιάζει νοητική καθυστέρηση. Σύμφωνα με στοιχεία της πρόσφατης ψυχολογικής εξέτασης ο Δείκτης Νοημοσύνης του είναι περίπου 75. Για τον παραπάνω λόγο ο Ν.Κ. δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των εξετάσεων στο Γυμνάσιο και γι' αυτό προτείνεται η φοίτησή του στην δευτεροβάθμια να είναι σε Ε.Ε.Ε.Ε.Κ.

B. ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΜΑΘΗΤΗ:

Στο μάθημα της Γλώσσας έχει πετύχει να διαβάζει σχετικά καλά απλά κείμενα και να τηρεί τα σημεία στίξης. Στα πιο σύνθετα κείμενα όμως εμφανίζει σημαντικές δυστοκίες στην ανάγνωση.

Στην γραφή-ορθογραφία γράφει αργά και με αρκετά ορθογραφικά λάθη. Προσπαθεί να παράξει γραπτό κείμενο με βάση κάποιο θέμα αλλά δεν τα καταφέρνει ιδιαίτερα. Στην κατανόηση τα καταφέρνει άνω του μετρίου στα απλά κείμενα ενώ κυμαίνεται στο μέτριο στα πιο σύνθετα κείμενα.

Στα μαθηματικά κάνει πράξεις αλλά δυσκολεύεται να κατανοήσει προβλήματα με περισσότερες των μία πράξεις. Έχει μνηθεί στην επίλυση προβλημάτων της καθημερινής ζωής (ρέστα, φπα). Η συμπεριφορά στην τάξη είναι πολύ καλή και οι σχέσεις με τους συνομήλικους είναι αρκετά καλές έως άριστες όπως και οι σχέσεις με τους εκπαιδευτικούς στην τάξη.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

1. 0 1 2 Βυζαίνει τα δάχτυλα
2. 0 1 2 Ανήσυχος, δεν μπορεί να κάτσει φρόνιμα
3. 0 1 2 Επιζητεί να προκαλεί την προσοχή των άλλων
4. 0 1 2 Δερματική αλλεργία, ερεθισμό, φαγούρα
5. 0 1 2 Συμπεριφέρεται σαν μικρομέγας, δεν ξέρει να παίζει, να χαίρεται
6. 0 1 2 Το απασχολεί ο εαυτός του, δεν νοιώθει άνετα, συχνά είναι αμήχανος
7. 0 1 2 Πονοκέφαλος
8. 0 1 2 Τάση να ενοχλεί τους άλλους, είναι ζιζάνιο
9. 0 1 2 Αισθάνεται μειονεκτικός, θεωρεί ότι είναι κατώτερος
10. 0 1 2 Ζαλάδες, ίλιγγοι
11. 0 1 2 Κάνει τον παλικαρά, τον νταή
12. 0 1 2 Κλαίει με το παραμικρό
13. 0 1 2 Απορροφημένος, ζει στον δικό του κόσμο
14. 0 1 2 Ντροπαλός, συνεσταλμένος
15. 0 1 2 Κοινωνικά αποτραβηγμένος, προτιμά να αυτοαπασχολείται
16. 0 1 2 Δεν του αρέσει το σχολείο
17. 0 1 2 Ζηλεύει τα άλλα παιδιά
18. 0 1 2 Έλεγχος σφικτήρων, λερώνεται επάνω του
19. 0 1 2 Προτιμά να παίζει με μικρότερα παιδιά
20. 0 1 2 Αδυναμία συγκέντρωσης προσοχής
21. 0 1 2 Έλλειψη αυτοπεποίθησης
22. 0 1 2 Αδιαφορία γι' αυτά που λένε οι άλλοι
23. 0 1 2 Εύκολα ταραάζεται και τα χάνει

24. 0 1 2 Δείχνει ανία, πλήξη και έλλειψη ενδιαφέροντος
25. 0 1 2 Προκαλεί καυγά, είναι επιθετικός
26. 0 1 2 Ναυτία, εμετοί
27. 0 1 2 Ξεσπάσματα οργής
28. 0 1 2 Εχέμυθο, δεν είναι ανακωνωτικό
29. 0 1 2 Το σκάει από το σχολείο
30. 0 1 2 Υπερευαίσθητο, πληγώνεται εύκολα
31. 0 1 2 Τεμπελιά στο σχολείο και στα άλλα του καθήκοντα
32. 0 1 2 Άγχος, πάντα φοβισμένο
33. 0 1 2 Ανευθυνότης, δεν μπορείς να τον εμπιστευτείς
34. 0 1 2 Υπερβολικά ονειροπόλο, φαντασιόπληκτο
35. 0 1 2 Αυνανισμός
36. 0 1 2 Αλλεργικό συνάχι ή άσθμα
37. 0 1 2 Βρίσκεται σε συνεχή ένταση, δεν ησυχάζει δεν ηρεμεί
38. 0 1 2 Ανυπάκουος, δύσκολα πειθαρχεί
39. 0 1 2 Συνήθως κατηφές, άκεφο, μελαγχολικό
40. 0 1 2 Έλλειψη συνεργασίας σε ομαδικές εκδηλώσεις
41. 0 1 2 Διστάζει να αναμιχθεί, προτιμά να παρακολουθεί από μακριά
42. 0 1 2 Παρασύρεται από τους άλλους, παθητικότητα
43. 0 1 2 Αδέξιο, ελλιπής συντονισμός κινήσεων
44. 0 1 2 Τραυλισμός
45. 0 1 2 Υπερκινητικότητα
46. 0 1 2 Διάσπαση προσοχής
47. 0 1 2 Καταστροφική διάθεση για τα δικά του πράγματα
48. 0 1 2 Αρνητισμός

- 49. 0 1 2 Αυθάδεια
- 50. 0 1 2 Νωθρότητα
- 51. 0 1 2 Υπνηλία
- 52. 0 1 2 Άσχημη γλώσσα, βρίζει
- 53. 0 1 2 Προτιμά να παίζει με μεγαλύτερα παιδιά
- 54. 0 1 2 Εύκολα τρομάζει, ανησυχία, νευρικότητα
- 55. 0 1 2 Ευέξαπτος, θυμώνει εύκολα
- 56. 0 1 2 Ενούρηση
- 57. 0 1 2 Κοιλόπονοι
- 58. 0 1 2 Φοβίες
- 59. 0 1 2 Υπεροπτικότητα
- 60. 0 1 2 Το σκάει από το σπίτι του
- 61. 0 1 2 Πεισματάρης, θέλει πάντα να γίνεται το δικό του
- 62. 0 1 2 Σπαστικές κινήσεις, τικ
- 63. 0 1 2 Λέει ψέματα
- 64. 0 1 2 Τρώει τα νύχια του
- 65. 0 1 2 Κλέβει χρήματα ή πράγματα στο σχολείο ή το σπίτι
- 66. 0 1 2 Διαταραχές του ύπνου
- 67. 0 1 2 Ψυχαναγκαστικές τάσεις

Τι άλλο σχετικό πρόβλημα παρατηρείτε στην συμπεριφορά του παιδιού;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Προτρέπουμε για χαλάρωση και μείωση της έντασης κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης.

Επιδεικνύουμε ενδιαφέρον χωρίς να διακόπτουμε ή να διορθώνουμε άμεσα, δίνοντας χρόνο στο μαθητή ώστε να διορθώσει από μόνος τα λάθη του.

Αποδεχόμαστε την προσωπικότητα του μαθητή φροντίζοντας αυτό να γίνει αντιληπτό από τον ίδιο και τους συμμαθητές του.

Δεν επιτρέπουμε αρνητικά σχόλια από τους συμμαθητές του και μειώνουμε τον ανταγωνισμό μεταξύ των μαθητών.

Διδάσκουμε την ρυθμικότητα στην ομιλία και τον χρωματισμό της φωνής σε συνδυασμό με την άσκηση της αναπνοής.

Οι όποιες οδηγίες μας δίνονται σταδιακά και όχι όλες μαζί.

Απαντάμε στις απορίες του και τον συμβουλεύουμε με προθυμία χωρίς να δείχνουμε ότι τον θεωρούμε υφιστάμενό μας αλλά αναγνωρίζοντας την ισοτιμία του ως άτομο. Παρέχουμε παραδείγματα καλής έκφρασης και αναπτυγμένης σύνταξης.

Δίνουμε ασκήσεις προφορικού λόγου με προοδευτική αύξηση της δυσκολίας τόσο σχετικά με την αύξηση της έκτασης του κειμένου όσο και με τον λεκτικό πλουραλισμό. Δίνουμε ασκήσεις για το σπίτι στο μαθητή συγκεκριμένες και με σαφήνεια.

Διατηρούμε τον μαθητή μέσα στο θέμα επαναφέροντάς τον όταν επιδιώκει να ξεφύγει.

Δίνουμε τα απαραίτητα διαλείμματα στον μαθητή όταν δείχνει σημάδια κόπωσης είτε χρησιμοποιώντας εποπτικά μέσα ή παραδείγματα είτε απευθυνόμενοι σε όλη την τάξη επεξηγώντας και αναλύοντας.

Σχεδιάζουμε –κατά το δυνατόν- εξατομικευμένες διδασκαλίες με σκοπό την αποτελεσματικότερη παρέμβαση.

Επιβραβεύουμε την κάθε κατάκτηση ή ακόμα και την κάθε προσπάθεια του μαθητή.

Φροντίζουμε να είμαστε σε άμεση συνεργασία με τους ειδικούς της σχολικής μονάδας ώστε να γνωρίζουμε σε κάθε χρονική περίοδο την ψυχολογική κατάσταση του μαθητή.

ΣΧΕΔΙΟ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ - ΣΤΟΧΟΙ

(ΔΙΑΡΚΕΙΑ 2 ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ)

Αρχικά γίνεται επιλογή ενός γνωστού/οικείου θέματος από τον εκπαιδευτικό, που θα κεντρίσει το ενδιαφέρον του μαθητή.

Κατόπιν γίνεται η επιλογή ή η συγγραφή από τον διδάσκοντα ενός σύντομου κειμένου πάνω στο θέμα αυτό. Υπάρχει έτοιμο φύλλο εργασίας το οποίο θα δοθεί στον μαθητή και στο οποίο εκτός από το κείμενο υπάρχουν και διάφορες ασκήσεις (π.χ. αντικειμενικού τύπου).

Ο εκπαιδευτικός διαβάζει μια φορά το κείμενο αυτό αργά και καθαρά (συμπεριφοριστική μέθοδος-μιμητισμός) (διάρκεια **10** λεπτά).

Κατόπιν καλείται ο μαθητής να διαβάσει το ίδιο κείμενο.

Σε τακτά χρονικά διαστήματα και κυρίως όταν κομπιάζει, γίνονται ερωτήσεις ώστε αφενός ο μαθητής να χαλαρώσει και αφετέρου να κατανοήσει καλύτερα αυτό το οποίο μέχρι εκείνη την στιγμή έχει διαβάσει.

Όταν τελειώσει την ανάγνωση ακολουθούν ασκήσεις κι ερωτήσεις που στόχο έχουν να μπορεί:

- να επιλέγει τις σωστές απαντήσεις
- να κατανοεί και να ξεχωρίζει τα γένη
- να αναγνωρίζει τα ρήματα
- να διακρίνει τα ουσιαστικά από τα ρήματα
- να βρίσκει τα άρθρα
- να επεξηγεί με δικά του λόγια σημεία του κειμένου
- να ξεχωρίζει τα σημεία στίξης
- να αποδειχτεί ότι έχει κατανοήσει το κείμενο
- να χρησιμοποιεί τη γλώσσα με σκοπό την επικοινωνία, την έκφραση ιδεών και συναισθημάτων του.
- να κάνει κατάλληλη χρήση του ΝΑΙ και του ΟΧΙ
- να διαθέτει δεξιότητες διαλόγου
- να χρησιμοποιεί το λόγο με σωστή γραμματική και συντακτική δομή
- να εκφράζεται μέσα στο θέμα.

(διάρκεια έως **40** λεπτά).

Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται μέσω των ασκήσεων/ερωτήσεων αυτών και επιπροσθέτως με ανάγνωση ιδιαιτέρως των λέξεων στις οποίες εμφάνισε δυσκολία ο μαθητής (διάρκεια **10** λεπτά).

Ακολουθεί ανακεφαλαιωτική διαδικασία με στόχο την ανατροφοδότηση του μαθητή (διάρκεια έως **20** λεπτά).

Προτείνεται τέλος να δοθεί εργασία για το σπίτι είτε το ίδιο φύλλο εργασίας είτε παρόμοιο, με σαφείς οδηγίες για τον τρόπο εκτέλεσής της (διάρκεια επεξηγήσεων έως **10** λεπτά).

Σε κάθε βήμα του παραπάνω μαθήματος ο μαθητής πρέπει να τυγχάνει της ενθάρρυνσής μας για να τονωθεί η αυτοπεποίθησή του και να αρχίσει να ενθουσιάζεται ώστε η εκπαιδευτική διαδικασία να είναι γι' αυτόν μια ευχάριστη κατάσταση αλλά και για να υπάρξει μια σχέση εμπιστοσύνης προς τον εκπαιδευτικό προς όφελος πάντοτε της διδακτικής παρέμβασης.

Σημαντικό ρόλο παίζει η εύρεση κινήτρων, ατομικών ενισχυτών, που χρησιμοποιούνται για την εγκαθίδρυση, ανάπτυξη, σταθεροποίηση και ενίσχυση των λεκτικών δεξιοτήτων.

Πρέπει να δίνουμε στο μαθητή ξεκάθαρα μηνύματα. Δεν πρέπει να θεωρούμε κάτι σαν αυτονόητο ή δεδομένο. Όλα πρέπει να διδάσκονται και να εξηγούνται.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Βασικός σκοπός είναι ο έλεγχος της αποτελεσματικότητας του *εξατομικευμένου προγράμματος* και των τροποποιήσεων που έχουν αποφασιστεί.

Η αξιολόγηση θα πρέπει να βρίσκεται σε συνάφεια με τους στόχους που έχουν τεθεί και να καταγραφεί στις επιδόσεις του μαθητή σε σχέση με τις προηγούμενες επιδόσεις του στο ίδιο πεδίο. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αξιοποιείται το δυναμικό του μαθητή στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Το συνολικό *εξατομικευμένο πρόγραμμα* του μαθητή μπορεί να διαμορφωθεί μετά από τη συνεργασία του δασκάλου της τάξης, με τον ειδικό δάσκαλο τον σχολικό σύμβουλο ειδικής αγωγής και το Κ.Δ.Α.Υ.

Η αξιολόγηση αποτελεί ακόμα μέρος της διαδικασίας παρακολούθησης της σχολικής ενσωμάτωσης του μαθητή και ως εκ τούτου περιλαμβάνει και ποιοτικά κριτήρια όπως η προσαρμογή του μαθητή και η συναισθηματική του διάθεση.

Βάσει αυτής της αξιολόγησης επανεξετάζεται ο αρχικός προγραμματισμός. Τα πεδία που αξιολογούνται πρέπει να είναι σχετικά με τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί όχι μόνο ως προς το αποτέλεσμα αλλά και ως προς την διαδικασία επίτευξής του.

Για την πληρέστερη αξιολογική εικόνα προτείνεται ο συνδυασμός των παρακάτω τύπων αξιολόγησης:

Διαγνωστική αξιολόγηση: για την καταγραφή της μαθησιακής ετοιμότητας και των άμεσων διδακτικών αναγκών.

Διαμορφωτική αξιολόγηση: για την επανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού προγράμματος. Εδώ εντάσσονται και οι γραπτές δοκιμασίες με συμπλήρωση, αντιστοίχιση και κλειστού τύπου ερωτήσεις.

Συστηματική ανατροφοδότηση: για την καθοδήγηση του μαθητή.

Περιγραφική αξιολόγηση: για την ενημέρωση του φακέλου του μαθητή και τη συμβουλευτική των γονέων.

Σπειροειδής αξιολόγηση: για την παρακολούθηση της προόδου του μαθητή σε βάθος χρόνου, στα ίδια πεδία π.χ. επικοινωνία ή ρουτίνα τάξης, για δύο και πλέον χρόνια.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Σημειώσεις κ. Θεοδώρας Αστέρη, Αθήνα 2005.
- Η Ειδική Παιδαγωγική, Σύγχρονες Τάσεις και Απόψεις. Δράκος Γ. , Αθήνα 2002.
- Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη, Τι και Γιατί. Παντελιάδου Σουζάνα, Αθήνα 2000.
- Σχολική Υγιεινή (τόμος 32). Ι. Παρασκευόπουλος, Αθήνα 1971.
- Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών Ειδικής Αγωγής για μαθητές με Μέτρια και Ελαφριά Ν.Υ., Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα 2005.